

 BÉKÉS BENCE EGERERDŐ ZRT.

NEHEZÍTETT PÁLYÁN

VADGAZDÁLKODÁS AZ ASP ÉS A NAGYRAGADOZÓK ÁRNYÉKÁBAN

A MÁTRA ÉS A BÜKK A LEGTÖBB MAGYAR EMBER SZÁMÁRA A VONZÓ TURISZTIKAI ADOTTSÁGAI MIATT ISMERT. AZONBAN KEVESEN GONDOLNAK BELE, HOGY E CSODÁLATOS KÖRNYEZET MEGŐRZÉSE ÉS FOLYAMATOS FEJLESZTÉSE MENNYI MUNKÁT ÉS SZAKÉRTELMET IGÉNYEL. EZEKEN A TERÜLETEKEN GAZDÁLKODIK AZ EGERERDŐ ZRT.

Ezúttal Nagy Károly Imrével, az EGERERDŐ Zrt. vadászati előadójával beszélgettünk a területük és vadállományuk jellemzőiről, illetve a jelen kihívásairól.

Az EGERERDŐ Zrt. Magyarország legnagyobb összefüggő erdővel borított hegyvidéki táján terül el. Szakemberei a Mátra, a Bükk nyugati oldala és a Heves–Borsodi-dombság területén, elnyúlva egészen az Alföld északi részéig, 75 ezer hektáron folytatnak erdőgazdálkodást. Legnagyobb élőfa-készletét a tölgy alkotja, de megtaláljuk itt a bükk, a gyertyán, a fenyő, az akác és egyéb kemény és lágy lombú faállományt is. Erdőfelújításaik során törekednek megőrizni és növelni az erdőállomány természetes állapotát. Előnyben részesítik az őshonos fajokot (kocsánytalan tölgy, bükk, cser

stb.), míg az idegenhonos állományokat (akác, fenyő) igyekeznek visszaszorítani.

A terület bő kétharmadán, 52 ezer hektáron pedig a vadgazdálkodás feladatait a zrt. hét erdészeti területről látja el három vadászterületen, központi irányítás mellett. Az EGERERDŐ Zrt. vadászterületei kimondottan nagyvadas jellegűek, az apróvadállomány nem jelentős. Megtalálható a vaddisznó, a gímszarvas, a muflon, az őz és csekély mértékben a döm. Sok évre visszatekintve megállapítható, hogy a vaddisznó létszáma volt a legjelentősebb, az éves teríték többször meghaladta a 2000-et. A szarvas számára gyenge élőhelynek számító vadászterületek és a mezőgazdasági területek hiánya miatt a trófeák is gyengének vagy közepesnek értékelhetők a hazai

MÍG 2020 NYARÁN VOLT OLYAN HÓNAP A BÜKKI TERÜLETEN, HOGY 167 DISZNÓT TUDTAK ELEJTENI, ADDIG 2021. JANUÁRTÓL MÁJUS VÉGÉIG, TEHÁT MAJD FÉL ÉV ALATT, CSUPÁN 130 VOLT A TERÍTÉK

viszonyok között. Éves terítéke 900 körül mozog. A muflon száma jónak, minősége egyes területrészekben kiemelkedőnek mondható országos szinten, terítéke 500–550. Hasonló mértékű az őz hasznosítása (500), amelynek agancsa a hazai összehasonlításban gyenge minőségűnek számít, bár az erdei bakokra jellemzően szép formájú, jó gyöngyözöttségű és sötét színű agancsok is előfordulnak.

A 10 éves erdészeti és a 20 éves vadgazdálkodási ciklusok szakszerű összehangolása biztosítja, hogy hosszú távon tervezhessék a növényzet és állatvilág legoptimálisabb együttélését. Az EGERERDŐ Zrt. területének 49 százaléka természetvédelmi oltalom alatt áll, az összes terület 65 százaléka, a nem védett terület 19 százaléka Natura 2000 minősítést kapott. Mindezen információkból kiolvasható, hogy az állami erdészet keretein belül sikeresen érvényesítik egyszerre az erdő- és vadgazdálkodási, valamint a természetvédelmi és turisztikai szempontokat.

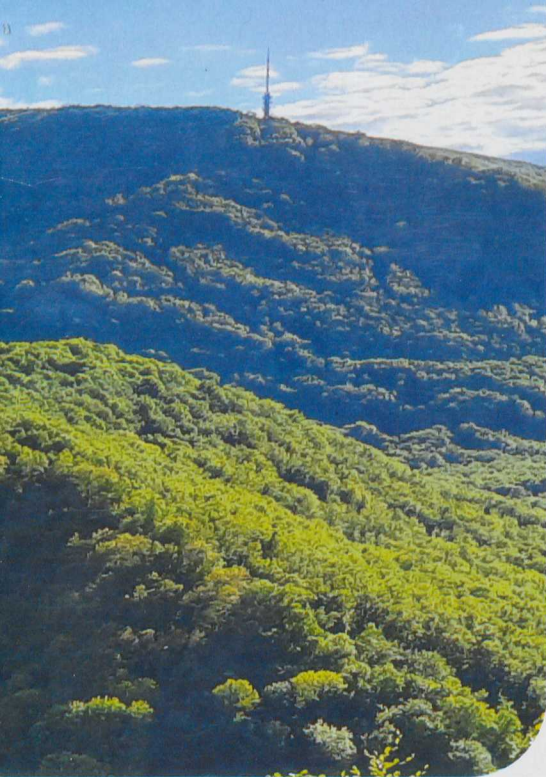
Az EGERERDŐ Zrt. esetében minimális a mezőgazdasági művelés alatt álló terület, ezért a vadkár is csekély mértékű, így a vadgazdálkodási ágazat eredményei jók. Ezen eredmények fontos részei annak a működési modellnek, amelyben a gazdálkodás és a természetvédelem összehangoltan és fenntarthatóan erősíti egymást. A fenti felsorolásból kitűnik, hogy a vadállomány hasznosításában a vaddisznónak jelentős szerepe volt (50%). Ha a vaddisznó hasznosítása veszélybe kerül, akkor a vadgazdálkodás eredményei is jóval csekélyebbek lesznek.

LECSAPOTT A JÁRVÁNY!

Az afrikai sertéspestis (ASP) a házisertések és vaddisznók vírusos betegsége, mely heveny lázzal, vérzésekkel jár, és többnyire elhulláshoz vezet.

Rendkívül gyorsan, testváladék vagy vér útján terjedhet, illetve illegális sertésszállítással, ragályfogó tárgyakkal, fertőzött húst tartalmazó élelmiszerekkel. A betegség ellen nem létezik vakcina.

2017-ben az ASP elérte határainkat, amikor Romániában és Ukrajnában is megjelent. 2018. április 21-én Heves megyében, Gyöngyös mellett észlelték az első hazai esetet, majd május 1-jén az EGERERDŐ Zrt. Mátrafüredi Erdészetének területén, Pálosvörösmart község határában találtak négy süldőt, amelyek fertőzöttek voltak. Nagy ragályozó képessége, magas elhullási aránya és az eredményes gyógyszeres kezelés hiánya miatt, az ASP rendkívül veszélyes mind a vaddisznóra, mind a házisertésre nézve, ezáltal komoly nemzetgazdasági problémát jelent. Ezért a hazai megjelenésével gyors és jelentős változások történtek. Ahol észlelték, a vadászterületek fertőzött vagy szigorúan korlátozott terület (SZKT) besorolást kaptak, ami számos korlátozó intézkedéssel és biztonsági előírással járt. Eleinte, ameddig a járvány még nem okozott tömeges elhullást, viszont a vadászati korlátozások már életbe léptek, megnőtt az erdei vadkár mértéke. A terület fertőzöttsége miatti intézkedések kihatottak más vadfajok vadászatára is, ami tovább fokozta a vadgazdálkodás eredményességének csökkenését. Az állam kártalanítással és támogatásokkal ellensúlyozza

a kieső bevételeket, de ez csak addig jelent érdemi segítséget, amíg az állomány mennyisége nem csappan meg drasztikus mértékben. Utána egyértelmű lesz a bevételkiesés.

JELEN

A mátrai területen pozitív irányú változás nem történt. A vaddisznó létszáma minimális, az elhullás ennek folytán szintén elhanyagolható. Viszont sajnos a néhány elejtés és a pár elhullás mintájának nagy része pozitív, ami nem kedvező előjel a jövőre nézve.

A nagyobb változás a másik kettő vadászterületen következett

be idén januárban, ami prognosztizál-

ható volt. A bükki és az egerbaktai területen

is megjelent az ASP, hasonló intenzitással, ahogyan a Mátrában is kezdődött. Egyre sűrűsödtek az elhullások, sok volt az erdészek és vadászok által fellelt tetem, de a kirándulóktól is számos bejelentés érkezett hozzájuk.

A Bükkben talán Felsőtárkányban és Cserépfaluban volt a legnagyobb a mortalitás, de Szilvásvárad és Eger is nagymértékben érintett volt, illetve napjainkban is az. Az elejtések adatai is nagyon beszédesesek. Míg 2020 nyarán volt olyan hónap a bükki területen, hogy 167 disznót tudtak elejteni, addig 2021. januártól május végéig, tehát majd fél év alatt, csupán 130 volt a teríték (és ebben benne van a téli január és február hónap is). A 2021. vadászati évben, március 1-jétől május végéig, a bükki és egerbaktai területeken összesen 31 elejtés és 121 elhullás volt. A tavalyi évben szintén ezt az időszakot vizsgálva, 369 elejtés mellett 9 elhullás volt. Ez azt jelenti, hogy az idei vadászati évben a 2020-as, jelen esetben bázisévhez képest 8,5% elejtést tudtak produkálni, az elhullás viszont 1344%-os lett az előző évihez képest!

A FARKAS

Magyarországon a 2010-es évek folyamán újra megtelepült hazánkban a közönséges farkas vagy más néven az európai szürke farkas. A közvélemény és a szakma kíváncsisággal vegyes örömmel reagált a hírre. Azóta viszont egyre több panasz érkezik a vadgazdálkodók és a haszonállatokkal foglalkozó gazdák részéről. Utóbbiak egyre hangosabban jelzik, hogy megoldást kell találni a farkas és a gazdák konfliktusaira, és a gazdasági káron kívül az erdőlátogatók biztonságérzetét is negatívan befolyásolhatja a helyzet.

Az EGERERDŐ Zrt. vadgazdálkodása is megszenvedti a farkas egyre intenzívebb jelenlétét: a muflonállomány drasztikus csökkenése, illetve a gímszarvas folyamatos mozgásban tartása komoly bevételkiesést eredményez, hiszen így jóval nehezebb a vadásztatása. A farkas miatt nagy rudlikba verődő vad által okozott természeti kár is jelentős, a folyamatos üzés miatt pedig az állomány kondíciója és minősége gyengül.